

Szakkörök az iskolá- ban

Egyházasdengelég a Dél-cserhátban fekszik, műemlék-temploma országosan ismert. Ez a tény, s a táj szépsége, a dombok, erdők, mezők, völgyek arra készítettek, hogy megmutassuk, megszeretessük természeti értékeinket tanulóinkkal.

E munkánkat a **környezeti nevelés** köré csoportosítottuk. A település társadalmi és természeti adottságait, helyi népszokásokat felhasználjuk nevelőmunkánk minden területén. Az iskolában is elkészült a fejlesztő program, amely egymásra épül, egyre tágabb teret adva a megismerő tevékenységeknek, tapasztalatszerzésnek.

Községünk a Cserhát hegység lábánál terül el, csodálatos környezetben, ezért az élménynyújtásra rengeteg lehetőség kínálkozik. Szeretnénk a szülőket is minél több programunkba bevonni, hogy ők is felfedezzék a természet szépségét s példát mutassanak gyermekeiknek. Merjük-tudjuk egymásnak, gyermekeinknek a természet szépségeit megmutatni. Alapelveink közé tartozik, hogy a valóságot természetes egységben, a látható természetből kiindulva, integrált módon ismerjük meg a gyerekek. A külső természeti környezet helyi sajátosságait szeretnénk feltárni, ezért alakítottuk meg iskolánk természetvédő szakkörét.

Valljuk, hogy nem csak az épület, hanem a közeli erdő, mező is lehet tanterem. Sokat kirándulunk, túrázunk a gyerekekkel. Közben megfigyeljük a természet változásait, az őszi, a téli, a tavaszi erdőt. Terméseket gyűjtünk, melyeket többféle foglalkozáson (klubdelután, tanórai foglalkozás) használunk fel. Megfigyeljük a környezetszennyezést, hulladékgyűjtési akciót szervezünk.

A helyi tárgykultúra is a környezeti nevelés része, a gyűjtemények megőrzik elődeink intelligenciáját, művészetét. A helyi parasztházakban fellelhetők a régmúlt tárgyai, az építkezés sajátosságai, a házak berendezései. A tárgyak megbecsülésére neveljük gyermekeinket, az egyszerű és természetes anyagok értékelésére, a környezetbarát technológia kedvelésére. Különbséget tudnak tenni a PVC-játékok, a primitív és környezetpusztító anyagok és a régmúlt természetes anyagai között.

A község múltja mellett foglalkozunk a jelen problémáival is. Vigyázunk az ivóvízre, takarékoskodunk az energiával. Egyik fő célkitűzésünk, hogy életük részévé váljon a környezetbarát életvitel. A környezeti nevelésben egymás mellé helyeződik a múlt, a jelen, a jövő. A település sorsából kibontakozik a történelem, a helyi emberek törekvései, tevékenységük és életük lenyomata.

Környezeti nevelésünk legfontosabb feladata a szemléletformálás, melyhez az iskolánk Természetvédő Szakköre

is hozzájárul. Nagyon fontos, hogy a környezet és természetvédelmet folyamatosan gyakorolják a tanulók a tevékenységformákon keresztül.

E tevékenységformák:

- madáretetés
- növények megóvása, fák gondozása
- műanyag flakonok gyűjtése, újrafelhasználása
- hulladék gyűjtése az iskolaudvaron és környékén
- az iskola környezetének ápolása faültetési programokkal

A szervezett környezeti akciók a környezetvédelem jeles napjaihoz kapcsolódnak, így a Környezetvédelmi Világnaphoz, a Föld Napjához, stb...

A szakkörbe iskolánk legtöbb alsó tagozatos tanulója önként vesz részt. A foglalkozásokat hetente egy-egy délután tartjuk. Színtere az iskola, de sokszor kirándulunk a környéken olyan területekre, amelyekhez a szakköri munka keretében feldolgozott ismeretek, problémák szervesen kapcsolódnak.

– Programunk a környezetvédelem jeles napjaira épül, minden jeles naphoz feladatokat, versenyeket, megemlékezéseket szervezünk.

– Kiemelt feladatként kezeljük a múlt, a környezethez, a lakóhelyhez, a családhoz fűződő helyes viszony kialakítását.

– A műveltségterületek komplexitásában valószínűsítjük meg, ügyelve a természetközelségre, életszerűsége.

– Programunkat játékokban, játékokon keresztül valósítjuk meg.

– A versenyek megrendezésébe, lebonyolításába bevonjuk a munkaközösségekben résztvevő iskolákat.

– Gyermek- és tevékenységközpontú, érzelmekben gazdag nevelésre törekszünk.

A céltudatosan szervezett, élményekkel gazdagított óvodai és iskolai nevelés egyaránt jól szolgálja a gyermeki személyiség harmonikus fejlődését, az egyéni képességek maximális kibontakoztatását a gyermekközpontúság és a hagyományápolás messzemenő tiszteletben tartásával. Az iskolai környezeti nevelés az óvodai nevelésre épül, felhasználva tapasztalatait, ismeretanyagát. Célunk a lakóhely és környéke adottságainak felhasználásával a természet- és környezetvédelmi szemlélet, ismeretek széles körű terjesztése, s ezáltal, a szűkebb szülőföld szépségeivel, értékeivel, gondjaival együtt ismerő, a problémák megoldására tudatosan törekvő nemzedék nevelése. A közös munka, az intézmények közötti szoros és jó kapcsolat is hozzájárult a sikeres környezeti nevelésünkhöz.

Szakkörök az iskolában

A gyerekek szeretik szűkebb és tágabb környezetüket, szívesen vesznek részt a környezetvédelmi munkában. Remélhetőleg ez a lelkesedés a későbbiekben is megmarad, s környezetüket féltő, óvó emberekké válnak.

E munkát szeretnénk megismertetni a környező óvodák és iskolák pedagógusaival, tanulóival is.

Legutóbb intézményünk szervezte az alsó tagozatos Természettudományi Versenyt a környező iskolák között, melyen jó eredményt értek el tanulóink, Zsuzsa Bettina első helyezett lett.

Kirándulásokkal, szakköri tevékenységekkel közelebb szeretnénk hozni a természetet. A környezeti nevelésre, játéktevékenységre valamint a népszokásokra építve differenciált fejlesztéssel sajátítják el a kulturális alaptévékenységeket. Ezekre a foglalkozásokra a tanórán belül, délután illetve szabadidőben kerül sor.

Szeptembertől irodalmi szakkört, irodalmi színpadot indítottunk tanulóinknak, melynek célja az irodalom megszerettetése, a szép iránti fogékonyság kialakítása. A foglalkozásokon népköltészeti alkotásokkal, néphagyományokkal, a környező népek meséivel, verseivel ismerkedünk. Színdarabokat tanulunk, majd adunk elő ünnepeinken. Célunk, hogy a csoportban kellemes légkör alakuljon ki, ennek eredményeképp fejlődik a gyerekek kreativitása, fantáziája. Az irodalom a szellem csiszolásának, a jellem és az ízlés fejlesztésének nélkülözhetetlen eszköze, általa anyanyelvüket tudatosan használó, szépen beszélő, választékos szókincsű ifjúságot nevelhetünk. Különösen alkalmas nemzeti sajátságaink és hagyományaink megismertetésére. Sajátos jelrendszerének ismerete nélkül gyökértelessé válik az ember a saját világában, a mindenkori mában, mert történelmi múltját, amelyet megőrizni és meghaladni hivatott, csak a művészet által ismerheti meg.

Reméljük, munkánk meghozza gyümölcsét s tanulóink a környezetvédő, illetve az irodalmi szakkörön szerzett tapasztalatai meghatározó jellegűek lesznek személyiségfejlődésükben.

Zsuzsa Jánosné

Mi is itt vagyunk

Öröm látni, amikor akár megyei, akár országos lapban cikk jelenik meg kis falunkról. A megyei lapban az Egy falu – Egy nap – Egy lap cikksorozatban adtak hírt községünkéről, melynek keretében talán sikerült összefoglalni a legfontosabb tudnivalókat. Helyet kapott az önkormányzat életének bemutatása mellett az iskola és az óvoda hétköznapijain keresztül a Faluvédő Egyesület tevékenységéig minden. A napokban egy terjedelmesebb cikk tette teljessé a képet, melyben két tanulónk mutatkozott be és nyilatkozott a szlovák versenyeken elért sikereikről, terveikről. Elvértve, még most is elhangzik a kérdés, hogy miért tanulnak a gyerekek szlovák nyelvet és miért nem pl. angolt. A kérdés talán inkább így tehető fel:

Szlovák nyelv – idegen nyelv?

Egy kicsi történelem: Egyházasdengelegre 1715 körül települtek be (vagy inkább telepítették be) a szlovák származású családok. Ezt bizonyítja, hogy már ebben az időben találkozunk Jakus, Mlinárcsek, Mladoniczki... családnévvel. Talán már ezek alapján is kijelenthetjük, hogy a szlovák nyelvet nem idegen nyelvnek, hanem sajátunknak kell tekintenünk. Ha mindehhez hozzávesszük, hogy nagyszüleink, de dédszüleink inkább még tótul beszéltek, akkor a kérdésre már határozott a válasz: igen, ez nem

egy idegen nyelv, csak egy picit háttérbe, egy picit feledésbe merült nyelv. Erre az óvodának és az iskolának kell odafigyelni, és a szlovák nyelv oktatását már alsó fokon is erősíteni kell és erősíteni a szlovák származásúak nemzeti-ségi identitástudatát. A gyökereket nem lehet és nem szabad megtagadni, mert ezzel magunkat csapjuk be.

Ha egy gyerek nyelvet tanul, azzal több képessége is fejlődik. Csak gondoljunk erre a mondásra: „ahány nyelv, annyi ember”. Még azt sem mondhatjuk, hogy egy kevésbé használható nyelvről van szó. Itt élünk Szlovákiától bő fél száz kilométerre és akár szakma, illetve hivatás is lehet még egykoron ebből a nyelvtudásból (határőrség, vámügy-intézés, külkereskedelem és még folytathatnánk), nem beszélve ennek az országnak a szép természeti adottságait megtekintők könnyebb kommunikációját.

Harmadik és nem kevésbé fontos szempont, hogy ez a törekvésünk az állam célkitűzéseivel is összhangban van, amit kiegészítő támogatással segít elő. Az országunk nemzetiség politikáját Európa szerte elismerően emlegetik.

Nem magyarázkodás volt a cikk célja, hiszen a szlovák nyelv oktatása annak idején összevont szülői értekezleten lett eldöntve. Minden szülő úgy foglalt állást, hogy szükség van erre a nyelvre és ezt a Szlovák Szövetség is támogatta, sőt ritka példája volt egy alulról jövő kezdeményezésnek. Az előző évtizedekhez képest nem ráerőltettek egy idegen nyelvet az iskolára, hanem saját elhatározásából (felismerve az elveszőben lévő nyelvvismeretet) kezdte meg ezt a tevékenységét.

Én azt kívánom minden tanulónak, hogy jusson el egy olyan szintre a nyelv ismeretében, hogy nyolcadik osztály végére nyelvvizsgát tehessen belőle és ezzel erősítse felsőbbfokú tanulmányait.

Gondok az óvodában

Bővül, szépül az iskola, óvoda, de ezeken a beruházásokon kívül, most egy rendkívüli állagmegóvó munka is megkezdődött. Sajnálatos módon az óvoda épületének az egyik sarka süllyedni kezdett és ez komoly repedéseket okozott az „altató szoba” falán. Annyira reped a fal, hogy két ablakot nem lehet kinyitni. A napokban megtekinti a szakértő, hogy milyen munkálatokkal lehet megállítani a fal repedését, illetve hogyan lehet helyreállítani azokat. Az első lépések megtörténtek a helyreállításra és reméljük, hogy a rossz idő beállta előtt sikerül teljes mértékben megoldani ezt a problémát

Zsiga Tamás

Szüreti mulatság

A Faluvédő Egyesület, és ezen belül az ifjúság 2000. október 7-én Szüreti Bált szervez a kultúrházban, melyre mindenkit szeretettel várunk. A rendezvény 20 órakor kezdődik szellemi és ügyességi vetélkedővel, majd 21 órától zene-tánc hajnalig. A mulatságon büfé is üzemel, valamint tombola is lesz. Belépők a helyszínen kaphatók

Reformáció – történeti háttér

1. rész

A keresztyénség két évezredes története hullámheggyekkel és hullámvölgyekkel van tele. Ezek az akár századokra terjedő időszakok a hitnek felélénkülését, vagy ezzel ellentétben elhalványodását, elbizonytalanodását mutatják. Ilyen fellendülő időszak volt az őskeresztény egyház szerveződése, de utána csaknem azonnal komoly véleményeltérések keletkeztek és pl. az ariánusok széleskörű elterjedése mér nagyon korán szakadással fenyegetett. Itt merült fel először a feladat, vissza az alapokhoz, az igaz forráshoz, a Szentíráshoz.

Maga a szó, a reformáció éppen ezt az alapokhoz való visszatérést jelenti, magyarul visszaalakítást. A reformátorok nem akartak hitújítók lenni, nem akarták a vallást, a hitet megújítani, ők az őskeresztény gyökerekhez, a Szentírás eredeti tanításához kívántak visszatérni, elhagyva a sokszázados hordalékot, mely alatt az eredeti tanítás sokszor már fel sem sejtett. Az már más kérdés, hogy ténylegesen hitújulás következett be, aminek következtében magának a szónak jelentése is megváltozott.

Luther fellépéséig számos reformtörekvés kapott szárnyra, fontos megemlíteni a cluny szerzetesi reformot, vagy a bencés rend terjedése nyomán az Európára kisugárzó hatást. Szent Ferenc reformmozgalmát is csak nagy nehézséggel tudta a pápai udvar integrálni és nem sokon múlt, hogy az assisi mozgalom nem jutott az eretnekek sorsára, ami adott esetben fizikai megsemmisítést is jelentett.

A lutheri reformáció nem a semmiből pattant ki, hosszú százados előzmények, folyamatok készítették elő a talajt. Ebben természetesen benne voltak a katolikus egyház bűnei, a pápaság romlottsága, világi hatalmi pozíciók megszerzésének vágya, és az értük való szüntelen harc, benne volt az antik örökség felfedezésének reneszánsz fuvallata, a lovagvilág által kiváltott és megbecsült életöröm, a szabadabb gondolkodás igénye, amely pl. a humanistáknál eredményezett a korábbtól eltérő világszemléletet. Mert mi volt korábban?

A középkori egyház ideája az aszkézizmus volt. Tilos volt a szenvedély, a házasság csak szükséges rossz volt, és csak az Istennek áldozott szerzetesi életforma, a minden világi hívságról való lemondás számított igaz értéknek. Legszívesebben mindenkit egyforma darócruhába öltöztettek volna. A világot nem Isten teremtményeként, ajándékának tekintette, hanem ellenségnek, akit gyűlölni, megvetni lehet csak és természetesen leigázni. Legyen szó a világi hatalomról, amit a pápaság felszámolni igyekezett és valamely theokrata, Isten igazgatta világot akart létrehozni, amelyben természetesen ő diktál, császároknak, királyoknak egyaránt. Már nem a Szentírás volt a mérték, hanem a hagyomány, a pápaságnak, mint világi hatalomnak az érdekei, s amelyben fel sem merült az a kérdés, hogy egyáltalán lehet-e bűnöket bűnbocsátó cédulák eladásával automatikusan megbocsátani, mert éppen pénz kellett a római Szent Péter templom befejezésére.

Miképpen vált ez lehetségessé?

A középkorban az írástudatlanság általános volt, nemcsak a lakosság túlnyomó részét kitevő parasztság,

hanem a nemesség és az iparosság körében is. A magyar történelemből is nem egy főúr ismert, aki nem tudott írni, vagy olvasni. Az alsó papság ilyen irányú képzettsége sem volt túl magas, Luther idejében számos pap még a Miatyánkot és a tízparancsolatot sem tudta, s el tudjuk képzelni, hogy milyen miséket tartottak a népnek, amelynek körében a babonák és egyéb tévhitek terjedtek, melegágyát képezve minden tévtanítás robbanásszerű terjedésének. Viszont a maguk módján hívő keresztyének voltak, akiket nagyon is foglalkoztatott az üdvösség kérdése, ezt a bűnbocsátó cédulák kereskedelmi sikerei jól mutatják.

De létezett már egy modernebb világ is, a városi értelmiség és a vállalkozók egy része már ismerte a betűket. A nyomtatás feltalálása Gutenberg mester jóvoltából már információs forradalmat vetített előre és a későbbiek folyamán hallatlan jelentőségre tett szert.

De ha tudtak volna is olvasni, Szentíráshoz nem volt könnyű hozzájutni. Egy Biblia kézíratos másolása egy másolónak többévi munkájába került, értéke pedig akár 15-20 falu árát is elérte. Nem véletlen, hogy csak a gazdagabb kolostorokban volt 1-1 példány, az is vastag láncsal volt az állványra erősítve, hogy nehogy valaki hazavigye olvasni, és zárral ellátva, mert a középkorban csak egyeseknek volt megengedve az olvasás, nehogy véletlenül az egyház által engedélyezett gondolatoktól eltérőkre találjanak. További gátló tényezőt jelentett, hogy latinul íródott, így csak magasan képzett szerzetesek tudták forgatni. De sem a gondolatokat, sem az istenkeresést nem lehetett elfojtani. Hol itt, hol ott ütötte fel a fejét a vallási nyugtalanság.

A következő részben az előreformátorokról és a reformáció ismert és kevésbé ismert alakjairól olvashatunk.

Evangelikus gyülekezeti hírek

- ❖ Ökumenikus tanévnyitó istentiszteletet tartottunk szeptember 3-án az evangélikus templomban. Orbán Sándor, a héhalmi római katolikus lelkész végezte a szószéki szolgálatot. Óvodás és iskolás gyermekek énekeltek és szavaltak az ünnepi istentiszteleten.
- ❖ Szerdánként az óvodában 8³⁰ órakor tartjuk a hitoktatást gyermekeink részére, 11²⁰ órakor az első és második gyermekeknek, 12¹⁰ órakor a 3-4 osztályos gyermekeknek, 15 órakor az 5-8 osztályos gyermekeknek lesz hittan az iskolában.
- ❖ Szombatonként délután 15 órakor gyermek-bibliaóra lesz a konfirmáció alatti korosztály számára. 16 órakor megkonfirmált fiatalokat várjuk a gyülekezeti házba. 18 órakor a fiatal felnőtteket várjuk asztali beszélgetésre.
- ❖ Ifjúsági istentisztelet lesz október 17-én 16 órakor, melyre minden fiataalt felekezettől függetlenül szeretettel várunk.
- ❖ Társadalmi munka keretében október 7-én 9 órakor gyümölcsfákat szeretnénk ültetni az evangélikus gyülekezeti ház mögött elterülő területen. Kérjük a testvérek segítségét és gyümölcsfa adományait. Eddig 6 gyümölcsfa adomány érkezett egy személytől.

Toth Attila

SZAKRENDELÉSEK

MEGNEVEZÉS	HELY	RENDELÉSI IDŐ	
Belgyógyászat	R.i.	H-P: 8.00-13.00	B.
Kardiológia	R.i.	K,Cs: 9.00-14.00	B.
Sebészet	R.i.	H,P: 8.00-12.00	B. n.
Nőgyógyászat	R.i.	H-P: 8.00-12.00	B. n.
Terhesgondozás	R.i.	H,Cs: 8.00-13.00	B. n.
Klimax	R.i.	K,Cs: 13.00-15.30	B. n.
Gyermekegyógyászat	R.i.	H-P: 9.00-12.00	B. n.
Fül-orr-gégész	R.i.	K: 8.00-13.00 Sz: 8.00-18.00 Cs-P: 12.00-17.00	B. n.
Szemészet	R.i.	H: 7.30-17.00 K, Sz, P: 9.00-14.00	B. n.
Ideggyógyászat	R.i.	H, Sz, Cs: 7.30-12.30	B.
Urológia	R.i.	Sz, P: 8.00-13.00	B. n.
ODM (csontsűrűség vizsgálat)	R.i.	H-P: 9.00-12.00	B.
Laboratórium	R.i.	H-P: 8.00-14.00	B.
Onkológiai gondozó	G.	H-Cs: 7.30-13.00	B. n.
Bőrgyógyászat	R.i.	H, Sz: 9.00-14.00 Cs: 8.00-14.00	B. n.
Diabetes gondozás	R.i.	K, P: 8.00-13.00	B. n.
Osteoporózis	R.i.	H, Sz: 13.00-15.30	B.
Gastroenterológia	K.	H, K, Cs, P: 10.00-12.00 Sz: 8.00-15.00	B.
Proctológia	K.	K, Sz, Cs: 13.00-15.00	B.
Rheumatológia	K.	K, P: 8.00-12.00	B.
Gyógytorna	K.	H-P: 7.30-14.30	B.
Fizikoterápia	K.	H-P: 7.30-15.30	B.
Röntgen	K.	H-P: 7.30-14.00	B.
Ultrahang	K.	H-P: 8.00-10.00	B.
Nőgyógyászati UH	K.	H, Cs: 10.00-13.00	B.
Foglalkozás eü. szakrendelés	K.	K, Cs: 13.00-19.00	B.
Pszichiátriai gondozó	G.	H-Cs: 7.30-14.00	B. n.
Tüdőgondozás és szakr.	T.g.	H, Cs: 8.30-15.00 K, Sz: 9.00-15.00 P: 8.00-14.00	B.
Allergológia	T.g.	H, Cs: 7.30-8.30 K, Sz: 7.30-9.00	B.
Foglalkozás eü.	R.i.	H-Cs: 13.00-15.00	B. n.

Magyarázat:

- B. – Beutalóval
 Bn. – Beutaló nélkül
 R.i. – Rendelőintézet
 (Hársfa u. 1. ☎: 460-211/2174; 561-000/2174)
 K. – Kórház
 T.g. – Tüdőgondozó (Fő út 91. ☎: 460-042)
 G. – Gondozó (Semmelweis út 2. ☎: 460-211)

Háziorvos rendelési ideje

	Dengeleg	Héhalom
Hétfő	12 - 13	7 ³⁰ - 11 ³⁰
Kedd	7 ³⁰ - 9 ³⁰	10 - 12
Szerda	-	13 - 17
Csütörtök	7 ³⁰ - 9 ³⁰	10 - 12
Péntek	10 - 12	7 ³⁰ - 9 ³⁰

Dr. Balogh Botond elérhető:

Rendelési idő alatt:

Héhalom Bartók Béla u. 7.

☎ 32/482 – 146 (orvosi rendelő)

Egyházasdengeleg Rákóczi u. 79.

☎ 32/487 – 023/13 (orvosi rendelő)

Rendelési időn kívül
(ügyeleti szolgálat előtt és után):
Héhalom Petőfi S. u. 52.

☎: 32/482 – 227 (lakás); 30/96 – 32 – 671 (mobil)

Orvosi ügyelet

Héhalom Arany János u. 2.
Fogadja a betegeket:

hétköznap 17⁰⁰–07⁰⁰-ig
hétfőn 24 órában
☎: 32/482 – 027

DENGEELEG

Az Egyházasdengelegi Önkormányzat
tájékoztatója.

Kiadja az Egyházasdengelegi Polgármesteri
Hivatal

3043 Egyházasdengeleg, Rákóczi út 79.,

☎/☎ 32/487-111; 32/487-023;

<http://www.dengeleg.hu/>;

E-mail: egyhazasdengeleg@nograd.net

Felelős kiadó: Kovács Tibor polgármester